

Маркази миллии қонунгузори назди
Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

Национальный центр законодательства
при Президенте Республики Таджикистан

Қонунгузорӣ

Законодательство

№ 1 (21), 2016

январь – март

Маҷаллаи «Қонунгузорӣ» дар Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайд гирифта шудааст. Маҷалла дар Индекси илмии иқтибосоварии Русия ворид карда шудааст.

ISSN 2410-2903.

Наширияи мазкур дар ҳамкориҳои муштарак бо Барномаи «Мусоидат ба давлатдорӣ ҳуқуқӣ дар кишварҳои Осиёи Марказӣ»-и GIZ (Ҷамъияти олмонӣ оид ба ҳамкориҳои байналмилалӣ) нашр мешавад.

Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH (Ҷамъияти олмонӣ оид ба ҳамкориҳои байналмилалӣ) барномаи мазкурро бо супориши Вазорати федералии ҳамкорӣ ва рушди Олмон (BMZ) иҷро менамояд.

Хулосаю ақидаҳо ва шарҳу тафсири дар наширияи мазкур зикргардида мавқеи муаллифон буда, бе ягон шарт мавқеи GIZ ё BMZ-ро инъикос наменамоянд.

Шумораи маҳдуди маҷалла ба фурӯши чакана бароварда мешавад.

* * *

Журнал «Законодательство» зарегистрирован в Министерстве культуры Республики Таджикистан. Журнал включен в Российский индекс научного цитирования (РИНЦ).

ISSN 2410-2903.

Данное издание публикуется совместно с Программой GIZ «Содействие правовой государственности в странах Центральной Азии».

Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH (Германское общество по международному сотрудничеству) осуществляет эту программу по заказу Федерального министерства экономического сотрудничества и развития Германии (BMZ).

Приводимые в настоящем издании данные, заключения, мнения и интерпретации являются позицией авторов и никак не могут рассматриваться как отражающие позицию GIZ или BMZ.

В розничную продажу журнал поступает в ограниченном количестве.

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Сармухаррир
Главный редактор

Рахимзода Махмад Забир – доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор, Арбоби илм ва техникаи Тоҷикистон
доктор юридических наук, профессор, Заслуженный деятель науки и техники Таджикистана

Хайати таҳририя
Редакционная коллегия

Алимов С.Ю.,
доктор илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент
доктор юридических наук, доцент
Баҳриддинзода С.Э.,
номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент
(муовини сармухаррир)
кандидат юридических наук, доцент
(заместитель главного редактора)
Саидзода И.Х.,
номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ
кандидат юридических наук
Бобочонзода Исрофил Хусейн,
доктор илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент
доктор юридических наук, доцент
Букалорова Л.А.,
доктор илмҳои ҳуқуқшиносӣ
доктор юридических наук
Зоиров Қ.М.,
доктор илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор
доктор юридических наук, профессор
Меликов У.А.,
номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ
кандидат юридических наук
Муртазокулов Қ.С.,
доктор илмҳои ҳуқуқшиносӣ
доктор юридических наук
Попондопуло В.Ф.,
доктор илмҳои ҳуқуқшиносӣ,
профессор, Арбоби илми ФР,
доктор юридических наук, профессор,
Заслуженный деятель науки РФ
Ғафуров А.Д.,
доктор илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент
доктор юридических наук, доцент

Мухаррирон: Шодиев Х.А.
Редакторы: Таиров С.С.

Шӯрои машваратӣ
Редакционный совет

Раҳмон Озода Эмомалӣ,
Роҳбари Дастгоҳи иҷроияи Президенти ҚТ
номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ
Руководитель Исполнительного аппарата
Президента РТ, кандидат юридических наук
Ватанзода Маҳмадалӣ Маҳмадулло,
Ёрдамчии Президенти ҚТ оид ба масъалаҳои ҳуқуқӣ-намо-
яндаи комилҳуқуқи Президенти ҚТ дар Маҷлиси Олии ҚТ
Помощник Президента РТ по правовой политике-полно-
мочный представитель Президента РТ в Маджлиси Оли РТ
Юсуф Раҳмон Аҳмадзод,
Прокурори генералии ҚТ
Генеральный прокурор РТ
Маҳмудзода М.А.,
Раиси Суди конституционии ҚТ
профессор, академики АИ ҚТ
Председатель Конституционного суда РТ
профессор, академик АН РТ
Шермуҳаммад Шоҳиён,
Раиси Суди Олии ҚТ
Председатель Верховного суда РТ
Мансурзода Н.М.,
Раиси Суди Олии иқтисодии ҚТ
Председатель Высшего экономического суда РТ
Ализода З.,
Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар ҚТ
доктор илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент
Уполномоченный по правам человека в РТ
доктор юридических наук, доцент
Саидвализода Б.С.,
номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ
кандидат юридических наук
Худоёрзода Б.Т.,
Раиси комиссияи марказии интиҳобот ва райёпурсии ҚТ
номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент
Председатель Центральной комиссии по выборам и рефе-
рендумам РТ
кандидат юридических наук, доцент

Ҷонибдори густариши гуногунандешӣ будани маҷалла маъноӣ ҳамақидаи муаллифон будани хайати таҳририя-ро ифода намекунад. Масъулият барои интиҳоб ва дақиқии фактҳо, далелҳо ва иқтибосҳо бар дӯши муаллифон аст. Ба дастнависхое, ки барои нашр пешниҳод мегарданд, тақриз дода намешавад ва баргардонида намешаванд. Ҳангоми истифодаи маводи маҷалла истинод ба сарчашма ҳатмист.

Точки зрения редакционной коллегии и авторов не всегда совпадают. Ответственность за подбор, точность фактов, цитат и данных несут авторы опубликованных материалов.

Рукописи, предоставляемые для опубликования, не рецензируются и не возвращаются.

При использовании материалов настоящего издания ссылка на источник обязательна.

Лоихаи санади меъёрии ҳуқуқӣ	Проект нормативного правового акта
Лоихаи тағйиру иловаҳо ба Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон	4
Назариҳои ҳуқуқ	Теория права
Бабаджанов И.И. Актуальные направления правового исследования жизни и смерти человека (межотраслевые связи и проблемы)	7
Ҳуқуқи конституционӣ	Конституционное право
Саидзода И.Х. К вопросу о принципах конституционного права граждан на обращения	14
Диноршоев А.М., Неъматова М. Юридическая природа права на жизнь и его содержание.....	20
Кудратов Н.А., Кудратов К.А. Конституционная безопасность Республики Таджикистан: вопросы теории и практики	24
Ҳуқуқи ҷиноятӣ. Ҳуқуқи муҳофизати ҷиноятӣ	Уголовное право. Уголовно-процессуальное право
Баҳриддинзода С.Э., Баҳриддинова Д.С. Масоили пешгирии ҷинояткорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон	29
Алиева П.Х. Некоторые вопросы момента признания лица потерпевшим в уголовном процессе Республики Таджикистан	32
Ҳуқуқи граждани. Ҳуқуқи соҳибкорӣ	Гражданское право. Предпринимательское право
Раҳимзода М.З. Доир ба сарчашмаҳои ҳуқуқи соҳибкорӣ	36
Табаров Н.А. Исключительные права как объекты договора коммерческой концессии	48
Солихов М.А. Вода как объект правовой охраны. Влияние изменения климата на водные ресурсы и здоровье населения.....	52
Минбари олимони ҷавон	Трибуна молодых ученых
Абдурахимов С. Дар бораи баъзе масоили ҳолати ҳуқуқи муассисаҳо	58
Каримова Н. К вопросу о понятии и природе сервитута в законодательстве РТ	65
Шарифов И.М. Доир ба баъзе масъалаҳои танзими ҳуқуқи соҳибкории хурд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон.....	70
Таҷрибаи хориҷа	Зарубежный опыт
Палуаниязов Х.А., Дауменов Б.А. Некоторые вопросы характеристики видов конфиденциальной информации по законодательству Узбекистана	75
Таҳлили қонунгузорӣ	Анализ законодательства
Табаров Н.А., Назаров Д.Д. Таҳлили муқоисавӣ-ҳуқуқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон вобаста ба муҳофизати қонунгузории давлатҳои аъзои ИДМ	80
Таҷрибаи судӣ	Судебная практика
Қарори Пленуми Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон №10, аз 29 майи соли 2003 «Дар бораи таҷрибаи аз ҷониби судҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон баррасӣ намудани парвандаҳои оид ба бекор кардани ақди никоҳ	84
Тафсир	Комментарии
Тафсири Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи фаъолияти савдои хориҷӣ»	90
Истилоҳоти ҳуқуқӣ	Юридическая терминология
Раҳимзода М.З. Фарҳанги русӣ ба тоҷикии истилоҳоти ҳуқуқ (Русско-таджикский словарь юридических терминов)	118
Навигариҳо дар қонунгузорӣ	Новое в законодательстве
Навигариҳои қонунгузорӣ дар соҳаи сохтори давлатӣ, мақомоти судӣ ва ҳифзи ҳуқуқ.....	138
Навигариҳои қонунгузорӣ дар соҳаи граждани, соҳибкорӣ ва оилавӣ.....	141
Навигариҳои қонунгузорӣ дар соҳаи меҳнат, муҳоҷират ва иҷтимоӣ.....	142
Иттилоот	Сообщения
Пешвои сулҳофарин	144
Ҳисоботи Маркази миллии қонунгузории назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли 2015.....	146
Маълумот оид ба натиҷаи нишастии матбуотӣ бо намояндагони воситаҳои ахбори омма	155
Нашрҳои мо дар соли 2015.....	156